

לא היו ימים טובים לישראל

ביאור בדרך אפשר

1 וַיֵּשׁ לְזִמְרָה דָּהוּ גַם כֵּן הַבְּיָאוֹר בְּהַמְשָׁךְ הַמְשָׁנָה כַּהֲמִשְׁךְ אוֹתָהּ
 2 מִשְׁנָה (בְּמִסְכַּת תְּעִינָת) בַּה נֶאֱמַר "לֹא הָיוּ יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל כַּחֲמִישָׁה עֶשֶׂר
 3 בַּבַּב..." נֶאֱמַר עֲנִיין נוֹסֵף מֵה שְׁפִיּוֹם ט"ו בָּאָב הָיוּ בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם
 4 (וַיֵּשׁ גּוֹרְסִין - בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל⁵) יוֹצְאוֹת כּו' וְאוֹמְרוֹת בַּחוּר
 5 שָׂא נָא עֵינֶיךָ וְרָאָה כּו' שְׂגַם
 6 עֲנִיין זֶה קְשׁוֹר, לְפִי פְּנִימִיּוֹת הַדְּבָרִים,
 7 בְּנוֹשָׂא יִרְדָּה צוֹרֵךְ עֲלֶיהָ, כְּפִי שֶׁהוֹלֵךְ
 8 וּמְבַאֵר.
 9 דְּהִגָּה עֲנִיין בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם
 10 כֻּלְּשׁוֹן הַמִּשְׁנָה לְפָנֵינוּ וּבְנוֹת
 11 יִשְׂרָאֵל (לְפִי הַגְּרָסוֹת הַאֲחֵרוֹת)
 12 קָאֵי מְכוּוֹן עַל פְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 13 (דְּכָל הָעֲנַיִנִים שְׁלֹמֶטָה
 14 נִשְׁתַּלְּשְׁלוּ מֵהָעֲנַיִנִים
 15 שְׁלֹמֶטָה כֻּלָּל הוּא שְׂכַל דְּבַר
 16 שְׂקִיִּים לְמַטָּה בְּעוֹלָם הוּא נּוֹבַע מְשׁוֹרֵשׁ
 17 וּמְקוֹר עֲלוּיין, כְּמוֹ שְׂמֹבָא בְּפֶרֶק ג'
 18 בְּסִפְרָה הַתַּיָּא לְגַבֵּי כּוּחוֹת הַנֶּפֶשׁ שִׁישׁ
 19 בַּחַם עֶשֶׂר בְּחִינּוֹת, כְּנֹגַד עֶשֶׂר סְפִירוֹת
 20 עֲלוּיָנוֹת שֶׁנִּשְׁתַּלְּשְׁלוּ מֵהֶן,⁸ וְלִעֲנַיִינוּ
 21 נוֹשָׂא הַנִּישׁוּאִין שֶׁל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה
 22 מִשְׁתַּלְּשֵׁל מֵהָעֲנַיִן הַרוּחָנִי שֶׁל 'נִישׁוּאֵי'
 23 כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְעֲנִיין בַּחוּר שָׂא נָא
 24 עֵינֶיךָ כּו' קָאֵי מְכוּוֹן עַל
 25 הַקֶּב"ה וְהַנִּישׁוּאִין שֶׁל הַקְּדוּשָׁה
 26 בְּרוּךְ-הוּא ("בְּחוּר") עִם כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל
 27 ("בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם") נִשְׁתַּלְּשֵׁל מִזֶּה עֲנִיין
 28 הַנִּישׁוּאִין לְמַטָּה. וְכַמְבּוֹאֵר בְּשִׁיר
 29 הַשִּׁירִים, בְּאֲרוֹכָה בְּפִסְקִים רַבִּים
 30 הַמִּיּוֹסִידִים עַל כַּךְ שְׂבַנֵי יִשְׂרָאֵל נִמְשְׁלוּ
 31 לְכֻלָּה, וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא נִמְשַׁל לְחַתָּן
 32 ("דְּרוד"). וְשֵׁם, בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, נֶאֱמַר
 33 שְׁהַקֶּב"ה נִקְרָא בַּחוּר
 34 בְּאֲרִיזִים⁶ כּו', בְּרוּגְמַת כִּנְיּוֹ כֹּאן
 35 "בַּחוּר שֶׁא נָא עֵינֶיךָ" וּכְנִסַּת
 36 יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים עַל-יְדֵי
 37 הַקֶּב"ה בְּשִׁיר הַשִּׁירִים בְּשֵׁם
 38 אֲחוֹתִי רַעֲיָתִי יוֹנָתִי תַּמְתִּי⁷
 39 כִּנְיּוּיִם שְׂמִמְשִׁילִים אוֹתָהּ לְכֻלָּה ("בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם"). יְחִיד חִיבּוֹר
 40 וְהַתְּאֲחָדוֹת בֵּין הַקֶּב"ה וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל בְּמִשְׁמַעוֹת הַרוּחָנִית הַעֲלוּיָנָה
 41 (וְכַפִּי שְׂמֹבּוּאֵר בְּכַמְהָ מְקוּמוֹת יֵשׁ בִּיחִיד⁹ זֶה כְּמַה דְּרִגּוֹת וְכַמַּה אֹפְנִים).
 42 שְׂמַתְּלִית הַיְחִיד בֵּין הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל יְהִיָּה לְעַתִּיד-
 43 לְבָא, בִּימּוֹת הַמִּשְׁחָ וְכַמְבּוֹאֵר בְּמִדְרָשׁ⁸ שְׂבַזְמָן הִגָּה הַיְחִיד

ביאור בדרך אפשר

44 דְּהַקֶּב"ה וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל הוּא בְּבַחֲיַנַת אֲרוּסִין, שְׁהוּא יְחִיד
 45 בְּדִרְגָּה נְמוּכָה יְחִסִּית וְלְעַתִּיד-לְבָא יְהִיָּה בְּבַחֲיַנַת נִשׁוּאִין שְׁהוּא
 46 יְחִיד פְּנִימִי נְעֻלָּה.
 47 וְזֶהוּ הַהֲמִשָּׁךְ לְפִי זֶה מְכוּבֵן וּמוֹטַעַם סְדֵר וּסְמִיכוֹת הַדְּבָרִים בְּדְבָרֵי
 48 הַמְשָׁנָה דְּלֹא הָיוּ יָמִים טוֹבִים
 49 לְיִשְׂרָאֵל כַּחֲמִישָׁה עֶשֶׂר בָּאָב
 50 כּו', וְכַמְבּוֹאֵר לְעֵיל מַעֲלַת הַגְּדוּלָּה
 51 שֶׁל חֲמִישָׁה עֶשֶׂר בַּבַּב הִיא מְשׁוּם
 52 שְׁהוּא עֲנִיין הַעֲלִיָּה דְּלְעַתִּיד-
 53 לְבָא שְׁלֹא אַחֲרֵי הַיְרִידָה
 54 דְּתַשְׁעָה בָּאָב, שְׁהִיא הַעֲלִיָּה
 55 וְהַתְּגֻלּוֹת הָאֱלוּקִית שְׁתַּהִיָּה לְעַתִּיד
 56 לְבּוֹא הִיא עֲלִיָּה נְעֻלִית בְּיוֹתֵר,
 57 לְהִיּוֹת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל יוֹצְאוֹת
 58 וְחֹלוֹת בְּכַרְמִים
 59 וְאוֹמְרוֹת בַּחוּר שָׂא נָא עֵינֶיךָ
 60 כּו', וְכַפִּי שְׂמֹבּוּאֵר בְּכַמְהָ מְקוּמוֹת
 61 הַאֲירוּסִין בֵּין הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא
 62 וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל הִיא בְּעַת מַתָּן תּוֹרָה, אֲבָל
 63 יְחִיד זֶה הוּא עֲרִיין בְּדִרְגָּה נְמוּכָה
 64 יְחִסִּית. וְאִילוּ לְעַתִּיד לְבּוֹא יְהִיָּה
 65 תַּכְלִית הַיְחִיד דְּהַקֶּב"ה
 66 וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל, בְּאֹפֶן
 67 דְּנִישׁוּאִין, כְּשֵׁם שְׁהַנִּישׁוּאִין בֵּין אִישׁ
 68 וְאִשָּׁה לְמַטָּה הֵם הַתְּאֲחָדוֹת יוֹתֵר
 69 עֲמוּקָה וְיוֹתֵר פְּנִימִית מֵאֲשֶׁר
 70 הַאֲירוּסִין. וְהַיְחִיד הַנְּעֻלָּה בְּיוֹתֵר
 71 הַמְשׁוּלֵם בְּיוֹתֵר בֵּין הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא
 72 וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל הוּא זֶה שְׂיִהְיָה
 73 לְעַתִּיד-לְבָא וְכִיוּן שְׁנֵי הָעֲנַיִנִים
 74 - מַעֲלַת ט"ו בַּבַּב כִּיּוֹם טוֹב וְעֲנִיין
 75 הַנִּישׁוּאִין בֵּין הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ וְכִנְסַת
 76 יִשְׂרָאֵל - שְׂיִכָּסִים לְגִילּוּיִם שִׁיחִי
 77 לְעַתִּיד לְבּוֹא וְהֵם קְשׁוּרִים זֶה בְּזֶה, לְכֵן
 78 נִשְׁנוּ יְחִיד בְּמִשְׁנָה זֶה.
 79 וְהִגָּה יְדוּעַ בְּדְבָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל
 80 שְׂעִיקֵר סַבַּת הַיְרִידָה וְהַגְּלוּת
 81 וְהַחוּרְבָן דְּתַשְׁעָה בָּאָב הִיא
 82 שְׂנֵאת חִינָם (הַפֶּךְ אֶהְבַּת יִשְׂרָאֵל), וְכַדְּיוּעַ שְׂעִיקֵר עֲנִיין
 83 הַחוּרְבָן הִיא בְּכִית שְׁנֵי, שְׂבוּ הַתְּחִילָה גְלוּת קֶשֶׁה וְאוֹרוּכָה רַבָּה יוֹתֵר
 84 מֵאֲשֶׁר הַגְּלוּת שְׁהִיָּתָה לְאַחַר חוּרְבָן בֵּית רֶאשׁוֹן (שְׁהִיָּה בְּגִלָּל סִיבוֹת אַחֲרוֹת,
 85 וְאִילוּ חוּרְבָן בֵּית שְׁנֵי הִיָּה בְּעִיקֵר בְּגִלָּל שְׂנֵאת חִינָם) וְכַמְבּוֹבֵן גַּם
 86 מֵהַמְבּוֹאֵר בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל⁹ שְׂמַעְמַד וּמַצֵּב דְּסַפִּירַת

(5) ראה שינויי נוסחאות למשניות, ו"ש"נ. 6) שה"ש ה, טו. 7) שם, ב. 8) שמו"ר ספ"ט"ו. וראה לקו"ת שה"ש מח, א. 9) ראה ע"ח שער מיעוט הירח (של"ו) ספ"ב.